

Werk

Titel: Leonhard Casanova

Ort: Erlangen

Jahr: 1916

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?345572629_0035|log50

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

LEONHARD CASANOVA.

Igl fegl pèrs.

Drama an 5 acts de Sr. Leonhard Casanova.

Deditgia agls Giovens de Salouf. 1901.

(Annals XVI pag 153—187.)

Persungas.

Eleazar, igl bab.		
Camillus	}	fegls.
Aser	}	
Jabel, en serviaint.		
Jona, en serviaint ed amei d'Aser.		
Laban, marcadant ed amei della tgesa.		
Mamuka, marcadant ed amei d'Aser.		
Zekur	}	
Arfanez	}	serviants de Mamuka.
Blesserib	}	
Kurkan	}	sacerdots de Molok.
2 sclavs de Molok.		
2 serviaints d'Eleazar.		
Musicants ed en domber ameis della tgesa.		

[p. 154]

I. Act.

1. Scena.

Ena stanza an tgesa d'Eleazar.

Jabel ed Eleazar. (Eleazar scalegna, e Jabel antrescha.)

Jabel. Vous vez clamo mè. Tgé giavischä igl mies signour?

Eleazar. Tedla, igl mies tger Jabel! Ja va ena tgosa, la cala ia less confidar a tè. An dus deis vainsa nous las calondas de Chischleu. Chel dé complanescha igl mies fegl Aser 20 onns e davainta maioren.

Jabel. Dia banadescha igl fegl digl mies signour, senachegl tg'el veiva dei e seia ventirevel sen tera.

Eleazar. Chegl è er igl mies pi cordial giavisch; ia vign a ruier instantamaintg e ferventamaintg Dia, tgi el exaudescha chel. Igł mies intent è dantant da festivar chel evenimaint an familia cun ena gastareia. Per chella raschung giavisch ia, tgi te fetschas las necessarias preparaziungs. Nigna pompa, ma da cor, scu chegl tgi gl'è adegna nia prattitgia an tgesa d'Eleazar.

Jabel. Scu tgi plai agl mies signour; ma cura duess chella gastareia aveir lia?

Eleazar. An otg deis. Anveida igls paraunts, partgé igl mies desideri è, d'aveir chels tots chel dé a meisa cun mè.

Jabel. Igl voss serviaint vign a far tot, scu vous vez detg. Dantant, schi fiss lubia agl voss serviaint de far ena remarca . . . .

Eleazar. Tschantscha, tschantscha Jabel! Te ist per mè plé tgi angal en serviaint. Te ist igl mies amei, ed ia sa, tg'igls ties cunsegls en dictos della carezza, tgi te ast ancunter mè e la mia familia.

Jabel. Damai tgi vous lubiz, schi tadlè igl partratg, tgi è nia a mè. Curtgi Camillus igl voss ampremnaschia . . . .

[p. 155] *Eleazar.* Va schon tgapia, tgé tgi te levas deir, anzi ia veva pravadia chegl. Te volt deir, tg'ia vegia ordino nigna festivitat, cura tgi Camillus è davento maioren; schibagn tgi chel vess merito chegl tras igls sies excellents deportamaints, e parchegl seigl betg conveniaint de far en excepziung cun Aser.

Jabel. Vous vez angivino igl mies partratg.

Eleazar. Tger Jabel, gea, sell' amprema vista para chegl ena mal-gista prefarentscha. Ma varda! En bab, igl cal ò l'obligaziung d' edutgier igls sies unfants, stò piglier differentas tgosas an igl e far chint cun tschertas circumstanzas, las calas oblieschan el de piglier ena direcziung pitost tgi en'otra. Ia va ponduro la tgosa madeiramaintg, e sch'ia ma va resolvia de far per Aser chegl, tg'ia va betg fatg per Camillus, schi va ia gia an igl igl bagn de l'egn e de l'oter, scu er igl avantatg dell' antira familia. Cugl taimp vignet te ad ancanoscher migler la fegrn e meira de chest igl mies operar.

Jabel. Ia respectesch la sabientscha digl mies patrung. Dia ò do a vous gronda prosperitad . . . .

Eleazar. Ma er bleras adversitads; ma igl sies nom seia banadia an vanteira ed an svanteira. Chivé vign en om. Veist lò sot chel pommer da fics? Chegl è franc Laaban, tgi vign da Jerusalem. Tger Jabel, vd ed ordinescha la tgosa, scu ia va detg.

Jabel. Scu vous giavischez igl mies signour. (El vd.)

2. Scena.

Laban ed Eleazar.

Eleazar (giond ancunter a Laban). Dia banadescha tè, igl mies tger Laban! O seias bagnnia! (anbratscha el).

Laban. Igl Signer seia cun tè, igl mies carissim Eleazar e cun igls ties fegls!

Eleazar. Reivas gist da Jerusalem?

Laban. Gist chest mument. Ja va laschea igls mies serviaints cugls camels dasper la funtanga d'Ischaz e sung curria secò, per vurdar, scu

tgi vò cun tè ed igls ties fegls, Camillus ed Aser; partgé vous ischas la consulaziung e la legreia digl mies cor.

[p. 156] *Eleazar.* Angraztg, igl mies amei, angraztg! O, tgé legher-maint ègl per mè da veir tè!

Laban. E cu vògl? Cu ta cattas te?

Eleazar. Culla sanadat vògl discretta maintg bagn.

Laban. Ed igls ties fegls?

Eleazar. Er chels èn, Dia seia ludo, sangs. Camillus è adegna igl madem, bung ed obadevel.

Laban. Ed Aser vign a suandar igl exaimpel digl sies frar pi vigil.

Eleazar. Ia vi sperar segl avignier.

Labau. Cu? O Aser forsa do a tè disgots? El el betg plé la tia consolaziung, seu chegl tg'el era pi bòt. Tschantscha, igl mies bung Eleazar, tschantscha!

Eleazar. Tgé volt, tg'ia scheia? Te ast angivino. Aser n'è betg plé carin ed amabel, seu chegl tg'el era; grevas mancanzas ed errours èn betg nias avant; ma te sast, tgi tgi è malfidevel aint igl pac, davainta cugl taimp er malfidevel aint igl bler. Tger Laban, tgé disgratzga! Tgé disgratzga! Tgé freida è betg la mort della mia consorta stada per nous tots, ma spezialmaintg per Aser. Ella cunascheva igl sies caracter e saveva gudagner igl sies cor, partgé el ò en bung cor. Ma d'ensatgé taimp annò parigl a mè, tg'el vegia pèrs l'amour per la tgesa paterna. Fatsch ia cun la bunga, schi ò el mella stgisas ed ampurmetta tot bung, ma tot ampurmischungs all'aria; fatsch ia cun la mala e dolz angal pac la vousch, schi observa, seu tg'igl sies cor s'inflammescha de rabgia. A! I para a mè, tg'ensatgi vegia samno zarclem aint igl cor digl mies Aser.

Laban. Bun amei, scatscha tals partratgs! Aser canoscha anc betg la veta; el ò nigna experientscha, ma la carezza d'en bab pò bler.

Eleazar. Ma danonder dareiva chella diffarenza tranter Camillus ed Aser? Ja fiss igl pi ventirevel bab, sch'ia vess betg chel displascheir. Dantant metta la mia fidanza sen Dia. Ia vi far tot per gudagner Aser. Culla buntad vigl' ia tschartger de omger igl sies cor. Dumang complanescha el 20 onns e davainta maioren. Chel legrevel evenimaint vigl' ia festivar an familia; ia va schon ordino tot. An otg deis dung ia en past an mia tgesa. Te, tger Laban, dastgas er betg mantger tar chel.

Laban. Cun grond plascheir acceptescha l'invitaziung.

[p. 157] *Eleazar.* Aser mossà inclinaziung pigl negozi; parchegl less ia confidar el a tè. Peglia el siva la festa cun tè a Jerusalem ed a Joppe. Aint igls ties mangs è el pi bagn pertgiro tgi ainten igls mies agens; chegl è la mia ferma persvasiung.

Laban. La angraztg a tè per la tia fidanza. La vign a far tot igl mies pussebel per far ôr dad el en capabel marcendant. Er igl mies fegl ò sa deditgia a chella clamada ed ò sa prattitgia an chella exellent. Chel sò er prestar bungs sarvetschs ad Aser. La spèr, tg'els vignan a daventar inseparabels ameis.

Eleazar. Chegl è er la mia speranza. Igls lioms della pi intima amiceztga, tgi uneschan igls babs, duessan er uneir igls fegls.

Laban. (vurdond ancunter la porta). Cò vign ensatgi; ia saint pass.

3. Scena.

Camillus, Eleazar e Laban.

Camillus (antrond cun legreia). Igl mies saleid, tger bab! Bundé, signour *Laban*.

Eleazar. La pasch seia cun tè;

Laban. Igl Signer seia cun tè, igl mies bung *Camillus*.

Camillus. Tschent onns ègl prest, tg'ia vei betg plé vous. Cant aveisas va ia spitgia sen la vostra visita!

Laban. Angratzg igl mies tger *Camillus* per igls ties compliments.

Camillus. Ma ossa stez vous per en taimp cun nous a Lidda?

Laban. Sen igl solit. An en meis stò ia esser a Joppe, partgé alloura parta egn digls mies bastimaints per Siracusa.

Camillus. Vous ischas adegna fatschento.

Eleazar. Nous vessan tignia tè schi gugent per en pér meis tar nous.

Laban. Vous ischas mengia bungs. Ma igls mies affars en tals, tg'ia stò far chint cugl taimp. Ossa vign ia tagls mies famegls per gidar scarger la marcanzeia. An en pér ouras sung ia puspé anavos.

Eleazar. Sen bung saveir *Laban*.

[p. 158] *Camillus.* Dia vous pertgira! Sen prest saveir. Tger bab, partgé ischas vous oz usché trest?

Eleazar. O igl ties igl chegl schon observo? Saptgas, igl mies tger *Camillus*, la spegna, tgi ponscha igl mies cor, è Aser. Ancanoschas betg, seu el sa meida dé per dé?

Camillus. Bagn, ia va catto er ia, tg'el n'è betg plé, seu chegl tg'el era en'eda.

Eleazar. Gl'è betg dadei, tg'el è piglia chella iglida stgira, chel far e demanar sprezzont e superb.

Camillus. El è adegna ord tgesa.

Eleazar. Duront gl'antir dé vò el a tgatscha.

Camillus. E Jona è continuadament siva el. Jona para a mè en po suspectous.

Eleazar. Jona è betg sulet; ah, igl inamei è antro an mia tgesa.
Camillus. Tgi managez vous?

Eleazar. Varda, igl mies bung Camillus, igl valanavot, tgi ò ruino
 igl mies Aser, è Mamuka.

Camillus. Pussebel?

Eleazar. Gea, Mamuka, chel misirabel ò angano mè. Ia vess mai
 cartia . . . Sè per mè spir compliments e bels pleads . . . e davos des . . . ?

Camillus. Ma el ò affecziung per la nostra tgesa.

Eleazar. Gea, cun la bucca.

Camillus. El posseda scazis immens a Babilonia; sanc roial corra
 tras las sias avagnas.

Eleazar. Ia ma feid zont pac della retgezza, tg' è usché dagliunsch.
 E schi el è usché retg, scu el dei, partgé è el nia cò a Lidda? Partgé
 giolda el igl mies or, la nostra ospitalitad. All'antschatta tschantscheva el
 d'Atena, tg'el viglia sa render lò per fittar igls sies studis linguistics; ma
 i para, tg'el vegia paca voluntad de parteir per Atena, igl martgea digls
 bels arts.

Camillus. Dantant, ad Aser va ia giò santia, scu el ò do bunas
 admuniziungs. L'oter dé, cura tgi Aser è sto en po malpardert ancunter
 vous, ò el adminunia el e tschantschea digl respect, tg'ins seia obliia visavi
 ad en vigil bab. El ò allego igl exaimpel de Tobias e purto blers texts
 ord la sontga scritgira.

Eleazar. Betg tot chegl, tgi targlischa, è or. Factum ègl, tgi siva,
 tgi Aser vò anturn cun Mamuka, ò el tot sa mido. El è davento indifferent
 ed arrogant. Damai, tgé scola vign el ad [p. 159] avoir do ad el[?] Daplé,
 dei a mè, partgé mossia Mamuka tanta carezza e premura per igls fegls,
 ma nigna per igl bab. El fui da mè, scu sch'el vess ena terribla tema
 della mia persunga.

Camillus. Vous dasdez an mè tscherts suspects.

Eleazar. Nous lagn, gea, stuagn neir agl cler e zvar anc oz. Ia
 fatsch neir Aser e dacler ad el las mias intenziungs an risguard la sia
 futura carira. A Mamuka dainsa nous igl paxtecum culla declaraziung de
 mai plé turnar an nossa tgesa; seian igl sanc, tgi corra tras las sias
 avagnas, anc schi nobel, e la[s] retgezzas, tg'el posseda a Babilonia, anc
 usché grondas. Te vast dantant, tschertgas Aser e magnas el cò tar mè.
 Dei ad el, tg'ia igl spetga cun tot la carezza e premura d'en bab.

Camillus. Bab, ia vign. (Vò.)

Eleazar (sulet). Ia carezz e tem — gea, ia tem, parchegl tg'ia
 carezz. Igls unfants èn en prezious scazi, igl cal Dia ò deponia aint igls
 mangs digls genitours. Nous vagn l'obligaziung de pertgirar e de conservar

chel. — Ma sch' igl inamei ruigna u angola chel scazi? Avant igls carstgangs sung ia forsa perstgiso, ma tgi perstgisa mè avant Dia? Gl'è veir, la cunzenztga inculpescha mè betg d' ena neg-ligentscha; ia va fatg chegl, tgi va savia. — Ia va tramble e vigilo da dé e da notg; va dulzo igls mies mangs tar Dia e dumando ed imploro igl sies agid . . . Ma tgi sò, schi Dia, igl cal perserutescha igls cors, ò betg catto tar mè en po d' flevlezza ed orva carezza? Ah, chel partratg! . . .

4. Scena.

Camillus, Jabel ed Eleazar.

Camillus. Aser è betg an tgesa.

Eleazar. Noua èl ia?

Jabel. Ia va via giond el giuador cugl balester. — El vign ad esser ia a tgatscha.

Eleazar. Era el sulet?

Jabel. Jona era cun el.

Eleazar. Ed ò el detg navot, noua tg'el geia?

Jabel. Betg en pled. El era tot curious, trest e maledicent.

Eleazar. Curious, trest e maledicent. — Ma tgé pudeva contristar el oz, tgi è per el en dé da festa.

[f. 160] *Camillus.* Forsa spätgiv' el schon ier seira en regal per la festa dad oz.

Jabel. Schi gl'è lubia ad en serviaint de tschantscher . . .

Eleazar. Tschantscha.

Jabel. Ier seira è Mamuka partia. Prubabel ò la partenza de chel bun amei contristo el.

Eleazar. Mamuka è partia? Fiss chegl veir!

Jabel. Scu ia va santia, è el ia ainten igl desiert de Zif per lò manar ena veta d'eremita.

Eleazar. Mamuka eremit?

Camillus. En usché nobel signour sa retratg dagl mond per manar ena veta eremitica cugls eremits de Zif? El è tuttegna betg chel scroc, scu chegl tgi vign detg.

Jabel. Schi gl'è veir, tg' el è ia a Zif.

Eleazar. Te ast raschung. Tschertas tgosas stò ins veir, avant tgi creir. Ia smign navot da bung. Nous dastgagn betg perder taimp. *Jabel,* vò aint igl gôt siva igl fluss sé, anfignen tgi te cattas Aser e magna el dabot tar mè. E te Camillus vegias betg per mal, schi te tgapeschas anc betg igl muteiv de chella gastareia. (Tots von.)

5. Scena.

(En plaz liber ainten en gôt de pegns e lareschs.)

Aser cugl balester e Jona.

Aser. El ò detg, tg' ia duess esser allas 9 agl lia solit dasper la punt de lenn. Ia sung cò; ma el, igl mies tger amei, n'è anc betg rivo.

Jona. Ma el vot bagn a vous, tger patrung, e parchegl dastgez vous betg avoir per mal, sch'el è betg cò sella minuta.

Aser. Ia sa, tg' el vot bagn a mè, e nous niron ad esser ventirevels ansemen; chegl è la mia ferma persvasiung. Tuttegna saint ia mintgatant ena tscherta inchietezza.

Jona. Ha, ha — ha — inchietezza; ma partgé?

Aser. I vign ad esser en affect della nova interpresa. Bandunar la patria, mies bab, mies frar, igls mies vigls ameis, la mia tgesa paterna, la fossa della tgera mamma; ma seigl, tg' è [p. 160] tgi vot, ia sung ossa fermamaintg decidia. Ia sung betg plé en unfant. Igl pled, tg' ia va do a Mamuka, vign ia a tigneir.

Jona. Ischas vous catter pass davent della tgesa paterna, schi svanescha l'ancreschadetgna, la tristezza, la malancuneia; l'amabla compagnia de Mamuka e digls sies cumpogns niron a far amblidar vous parfign l'existenza de Lidda.

Aser. Te ed anc catter serviaints niz cun mè a Babilonia. Mies bab vign bagn a vuleir dar a mè Jabel seu cumpogn de viada; ma Mamuka vot gliout giovna, legra, mez ord cadagna seu te.

Jona. Ia vign mai a bandunar igl mies patrung Aser.

Aser. Te vignst er betg a t'anriglar; nous lagn gudeir la veta e raccoltar las flours, schidei seu ellas floreschan (savuvond vei el neir Mamuka). O! cò vign Mamuka. (Jona vò).

6. Scena.

*Aser e Mamuka.**Mamuka.* Aser!*Aser.* Danonder vignst te; ist forsa schluito ord las creplas?

Mamuka. Ia durmiva ainten la sumbreiva de chellas tgaglias lò, igl voss raschina ò dasdo mè. Ossa sung ia cò per combinar cun tè igl noss plan de partenza, partgé ia spèr, tgi te vegias betg mido meina e stettas tagl pled, tgi te ast do.

Aser. Gea, ia va ma resovia. Ia vign cun tè a Babilonia.

Mamuka. Bravo! Bravo! Ia saveva, tgi Aser seia en bung e fidevel amei (anbratschond Aser). Te ist la mia consolaziung, la mia speranza, la mia vanteira! Nous ischan inseparabels.

Aser. Semper ameis.

Mamuka. Anfignen la mort! Tgi tgi ò plascheir de star a Lidda e neir de meffa, duess angal star; nous giagn a Babilonia. Lò lainsa ans divertoir e galdeir la veta e daventtar erimits. (rei dadot.)

Aser (riond). Gea, eremits de Zif . . . .

Mamuka. Jabel ò cartia. — L'antira notg va ia stuia reir londergiu. Chel crei fermamaintg, tg' ia seia ossa ainten igl desiert de Zif e fetscha panatenztga sur digls mies putgeas, ha . . . ha . . . ha —. Ia? Noua èn igls mies putgeas? O, tgé tapalori, de creir, tgi Mamuka vegia viglia de daventtar eremit.

[p. 162] *Aser.* Chegl è sto en famous spass. Ma cura partinsa per Babilonia?

Mamuka. An otg deis.

Aser. An otg deis? Chegl para a mè en po spert.

Mamuka. Pi dei savainsa nous betg spitgier. Ia vign gist dagls mies ameis. La caravana è giò parageda e spetga angal sen tè: 300 camels e 50 tgavals cargoas cun marcanzia, 90 passagiers, igls pi leghers giovens de Lidda, Rama e Joppe, la migldra societat digl mond. La legreia vign a riger sen tot igl noss viada. Sainza lungurela e sainza fadeia rivainsa nous a Babilonia. Lò spetgan igls oters ameis sen nous ed alloura, tgé festa! Tgé legreia! Te ast anc via navot digl mond; te ist giò mai nia ord chel trest nia de Lidda. A Babilonia cattas te en nov mond; lò sò ins sa divertoir. Sublims monumaints, grondiousas funtangas, taimpels de tottas divinitads digl mond, l'egn pi bel tgi l'oter. Chel de Bal è ensatgé extraordinari. La curt digl rètg a Babilonia è en veir paradis; ia va lò libra antrada; partgé ia dareiv della schlattagna digl rètg Salmanasser. En' éda agl meis dastg ia giantar cugl imperatour e dastg piglier cun mè igls mies pi tgers ameis. Te dastgas er neir cun mè. Pir alloura vignan igls ties igls a sa darveir, e te vignst a veir, cant bi ed amparnevel, tgi gl'è da star segl mond. Gastareias, teaters, concerts, balls, divertimaints sainza fegn vignan lò a delectar igl ties cor. Lò cattas te igls pi parderts omens: professors, pictours, musichers, filologs, filosofs, matematicchers, astronoms, artists, atlets, oratours, poëts, dramatichers — la societat la pi elegida digl mond. A Babilonia ins canosechigl betg la malancuneia. Nigna tristezza, nigna tema della mort disturbesch a turbulesch la continuada legreia. Lò è la veta, la sanadat, la bellezza, gea, tot chegl, tg' il cor desideresch a. A Babilonia! A Babilonia, carissim Aser, lò spetga tè igl veir parveis.

Aser. Gea, a Babilonia! A Babilonia! Carissim amei Mamuka.

Mamuka. Ameis ischans nous, ameis lainsa nous esser e rastar an

parpeten. Vè nò ainten la bratscha digl ties pi sincer e tger amei! (anbratscha Aser).

Aser. Semper ameis, anfignen la mort!

Mamuka. Apropo, ast rigulo las fatschendas cugl ties vigl?

Aser. Ia va anc detg navot ad el, ma el smigna schon ensatgé.

[p. 163] *Mamuka.* Chels vigls èn adegna plagns suspects, adegna plagns tema, tgi la salvaschigna savess mitschier ord las greflas. Ma te seias om! Te ist giò en om; partgé te ist oss maioren ed ast da star sot a nign plé. Chels vigls lessan, tgi tot gess siva la moda viglia, e tg' igls giovens de 20 onns faschessan (e)[a]nc tarmagls scu igls mattatschs de 5 e 6 onns.

Aser. Ia vi galdeir la libertad e vi er, tgi mies bab detta a mè igl mies patrimoni. Tgé manegias, sò el snaer chel a mè?

Mamuka. Mai plé! Te ast giò complania 20 onns. Ties bab stò sbursar a tè chindesch mella talents d'or. Chegl è ena bela somma.

Aser. Chindesch mella talents d'or! Sast te chegl positiv?

Mamuka. Ia canosch fitg bagn igl patrimoni de ties bab. Ia sa, cant tgi el posseda an vegnas e pros. 10 mella talents ò el an tgesa; daplé posseda el igl casti de Sabac cun tot igl fous gliunsch anturn.

Aser. Ma te ist informo de tot!

Mamuka. Te ist igl pi retg mat de Lidda. Ma dò bagn adatg, tgi ties bab angiona betg tè, tg'el retigna navot digl ties fatg. Chindesch mella talents d'or stò el dar a tè e betg en rap damanc. Betg seias chiet, anfignen tg'el nò betg at paea chegl, e betg laschat aint de far convenziungs u contracts.

Aser. Va ia la mia roba, schi sung ia en veir prenza.

Mamuka. E dasper la roba anc las pi belas calitads spirtalas e corporalas. Te ast talent, ast galdia bunas scolas; ist pardert, sang e robust, spert e bel. Tge volt te anc daplé? Ties frar sò bagn star a tgesa cugl vigl. El è giò naschia per far igl pour. Tot igl sies interieur, tot igl sies exterior, tot la sia manira è chella d'en veir pour. Tgea ò el egn de strom; pardert è el presapac scu en asen da somma, bel scu igl signour Orangutang . . . hi . . . hi . . . hi —.

Aser. E tuttegna ò el adegna la prefarentscha; mies bab è tot per el.

Mamuka. Similis simili gaudet. Chegl vot deir an bung rumantsch: mintgign tschertga de sies pér. Te stost avoir oters ameis, oters frars. Ia va diversas gedas tschantschea sur de tè cun igls mies ameis. Els son betg admirar avonda igl ties antaletg schi profond, igl ties spirt schi veiv, igl ties front schi scuvert, igls ties igls schi clers, igl ties pass schi lev.

Cant [p. 164] aveisas spetgan els sen chel dé, noua tg'els dastgan tè anbratscher e numnar tè igl sies amei.

Aser. Avonda Mamuka! Lainsa betg eir ansem en tar mies bab?

Mamuka. Noua? An tgesa teia? Te sast, tg'ia va pitschen tschaffen e plascheir de neir an tia tgesa. I savoira lò mengia fitg de sontgadat, e chegl dat a mè segl tgea. Ia vei er betg aint igls basigns ded eir tar ties bab; chel sò sez neir tar nous u sò far clamar nous. Gea, el ò giò tarmess cò Jabel per tschartger tè . . . .

Aser. Cu sast te chegl?

Mamuka. Ia vei el.

Aser. Noua, ia vei nign?

Mamuka. Veist chigiu davos chella tgesa?

Aser. Ma cu pòss ia veir tras las pareis?

Mamuka. Te vignst prest a veir el compareir; ia saleid tè dantant.

Aser. Te bandungas mè?

Mamuka. Avant tgi Jabel reiva. I fiss betg convenient de star e tedlar segl voss raschina.

Aser. Ma te pudessas . . . .

Mamuka. Adia! Stò bagn! Ia vign tagls mies ameis, tgi sa preparan tar la partenza. Sen bung saveir dumang cò an chest madem lia.

Aser. Anc en pled.

Mamuka. Na, ia stò eir. Ambleida betg chegl, tg'ia va detg. (vò).

Aser. Noua è el ia? Cu tg'el è spert, chel Mamuka, e tgé carezza, tgi el ò per mè. Antras el vign ia ossa ancunter ad en amparnevel avigneir. Giò da lung taimp annò givischiva e desiderava ia en tal amei, e la fortuna ò mano chel tger Mamuka a Lidda. Ia fiss igl pi grond tabalori digl mond, sch'ia gess betg cun el. — Na, na, chegl vign mai a daventtar. Mies bab duess pir bargeir, sa lamentar e far smanatschas, ia va ma resovlia. Davent, davent a Babilonia! Co vign Jabel. Curasch Aser! Ossa antscheva la battaglia per tè; ma survantscheida chella, spetga mè igl applaus digls mies ameis e la libertad. Gea, la tgera libertad a Babilonia!

(La tenda croda.)

1. Scena.

Camillus, Jabel e Jona (tgi preparan la vaschela e butteglias).

Camillus. Jabel!

Jabel. Tgé giavischha igl mies patrung?

Camillus. Ja crei, tgi vous pudessas tralascher las preparaziun[s] per la gastareia; partgé prubabel vògl tot an navot.

Jabel. Pussebel?

Camillus. Aser è da ples ouras annò scomparia. Ins tema parfign, tg'el vegia schon banduno Lidda; e duess el er anc esser cò, schi è el talmaintg disponia, tg'el ò pac tschaffen de far festa cun la familia.

Jabel. Ed ò igl bung bab pudia effectuar navot?

Camillus. Giò avant otg deis ò igl bab tschartgea, de persvader Aser de scatscher igl partratg ded eir a Babilonia. Cun larmas ò el supplitgia d'angal betg sa fidar de Mamuka, de betg caschunar ad el en tal disgost ainten igl[s] sies vigls deis; ma anfignen ossa ò el pudia aveir nigns oters pleds ded' Aser tgi chests: Dò a mè la mia ierta, dò a mè igls mies 15 nella talents d'or. Ia vi tot.

Jabel. E Mamuka?

Camillus. Chel misirabel scroc! Chel è la colpa de tot mal; la sia arrivada a Lidda ò purto an nossa tgesa la discordia e la svanteira.

Jona. Sch'el fiss cò chel valasanovot, schi less ia mussar ad el de neir ainten ena tgesa e disturbbar la pasch d'ena familia schi bunga.

Camillus. La canosch igl seroc. Gist te Jona miritessas de neir mess au parschung e fraslo cun tortas badogn.

Jona. Ia? Tgé mal va ia pomai fatg?

Camillus. Saptgas, igls ties patrungs èn bagn informos. Els son tot, ma mengia tard. Dantant schi Aser parta, schi vast er te cun el seu fidevel cumpogn e dègn serviaint d'en tal patrung.

[p. 166] *Jona.* Ia crei, tgi sch'ia prestesch agid ad en gioven in-experimento per preservar el dagls privels digl mond, schi è chegl igl operar d'en bung e fidevel serviaint e betg d'en scroc.

Camillus. Igl ties agid ed igls ties bungs cuusegls òn purto chels bels fretgs. Ma sur de chegl ruschanainsa nous en' otr' eda.

Jona. Pardunè signour patrun! Vous vez tutgia mè segl veiv; ia less gugent saveir igls voss suspects.

Camillus. Jabel, vò giun sala e ratscheva igls giasts. Ia vign tagl bab, tgi ò tant da basigns, tgi entsatgi igl assista ed igl consolescha an chest trest mument. (Vò.)

Jabel. E te Jona fetta de metter meisa! (Vò.)

Jona (sulet). La gastareia vign betg tignida; na, na, chella vò an ava. Cò vignigl schon d'òtg deis anno fatg grondiousas preparaziungs per festivar igl dé, tgi Aser davainta maioren; ma chior aint igl gôt e chigiu dasper la riva della mar ègl schon daples emdas nia decreto e preparo la partenza per Babilonia. Mamuka ceda betg. Mamuka! Chel om ò eua

forza terribla sur da mè. Per plascheir a Mamuka va ia tradia igl mies migler patrung Eleazar; ma tgé amporta chegl? Perd ia forsa ensatgé? Anzi, Mamuka ò siaro mè, tgi la mia furtegna seia fatga. El paia mè cun or mintga sarvetsch, tg' ia prestesch ad el. A Babilonia spetgan mè retgezzas immensas. Aser è gioven e sainza experientscha. Ia sa manar el pigl nas, scu vi, partgé el sa feida de mè; ia vi ma profitar de chella bela e favorevla occasiung. Sainza dubi vign el al destinar mè pigl sies cassier, ed ia fatsch, scu chegl tgi tot igls cassiers fon. (tschertga d'angular.)

2. Scena.

Jona e Mamuka.

Mamuka. Jona! Jona!

Jona. Mamuka! Vous cò? Dèt bagn adatg, tg'igl patrung veia betg vous cò!

Mamuka. Per oz survign'el mè betg; ia sa, noua tg'el è chest mument. Tedla! Ia stò confidar a tè ensatgé e va basigns digl ties agid.

Jona. Cun tgé sa ia sarveir?

[p. 167] *Mamuka.* Igl vigil tschertga de surmanar Aser cun ampur-mischungs, ed ia va tema, tg'el sa lascha igl davos anc surplidar.

Jona. E tgé givischez vous da mè?

Mamuka. Te stost absolutamaintg tschartger d' impideir la proiectada gastareia. Partgé reusseschigl de tigneir chella, schi è Aser betg plé mia, e la caravana stuess parteir sainza el. Persa chest'occasiung, nissans malmauevel a survagneir Aser plé ainten igls noss mangs.

Jona. Angal Aser sò impideir la gastareia.

Mamuka. Aser sa lascha tschorventar e surplidar digl vigil e de chel sontget Laban. Ier antschaveva el schon a baluccar ed ò quasi am-purmess de betg eir a Babilonia. O, sch'ia vess savia tschantscher cun el; ma schon dus deis lascha igl vigil betg eir el ord tgesa ed ò continuadamentg drizzo igls sies igls sen el; partgé el sò; parteida tgi è en'eda la caravana, è igl privel passento.

Jona. E savess la caravana betg refereir la sia partenza?

Mamuka. Chegl è betg pussebel. Fissigl sto pussebel, schi vess ia fatg chegl, avant tgi santeir igl ties cunsegl, asen tgi te ist. Te ast da sarveir a mè e betg da dar cunsegl. Ast tgapia?

Jona. Pardonè e cumandè!

Mamuka. Peglia chest biglet e surdo el pi spert pussebel ad Aser, ma zuppadamaintg. Ast tgapia? Alloura, avant tgi la gastareia antscheva, clomas te giudor Aser allegond ena stgisa e magnas el giu dasper la porta

digl iert. Lò cattas te dus tgavals, egn per el ed egn per tè. Tot a galop niz ainten igl gôt, noua tgi nous spitgagn sen vusoters.

Jona. Ed igl[s] daners, igls 15 mella talents d'or?

Mamuka. Chels vignan pi tard. Igl vigil ò giò schon dumbro e turno e dumbro chels; ma ainten la speranza, tgi Aser vigna a rastar tar el, ò el chels mess puspè d'en mang. Dantant anc chesta notg reivan els ainten igls noss mangs. Te vasarossas.

Jona. Ia vign a far tot, seu chegl tgi vous vez detg.

Mamuka. Cò ast te ena amprova della mia rancunaschentscha. (Dat ad el en daner d'or ainten mang).

Jona. Angraztg Mamuka.

Mamuka. Bravo! I vign ensatgi. Dò a mè igl mang! (Mamuka strocla igl mang de Jona cun totta forza.)

[p. 168] *Jona* (s'andulond). Ah! Ah! Vous smardatgez igl mies mang.

Mamuka. Fò navot. Adia! (Vd.)

Jona (vurdond segl mang). Tgé stranscheida diabolica! I pareva, seu el less strubagler giu a mè igl mang. Cò vign Jabel.

3. Scena.

Jona e Jabel.

(2 serviaints, tgi portan matgs flours.)

Jabel. Tgé ègl davento? Partgé ast te do bratgs?

Jona (confus). Navot, navot! Ena septga è dada giu sen igls mies igls-giazla. Te sast, tgi chegl fò pagnas.

Jabel. Peglia chestas flours! (purschond ad el en matg).

Jona. Flours?

Jabel. Gea, partgé la gastareia ò lia. Aser è an tgesa. El era betg partia; ma angal sa ratratg ainten la sia tgombra. Laban igl ò catto lò, tg'el bargiva, ma migler disponia chesta dumang. Ia spèr, tgi nous seian ossa a riva. Igls anvidos èn rivos. Gea, parfign igls musicants èn nias per delectar las nossas ureglias cun las sias doltschas melodias.

Jona. Chegl legra mè zont fitg.

Jabel. Mintga fidevel serviaint duess naturalmaintg piglier veiva part ved legreia e tristezza della tgesa. Nò Jona! Chigiu spetga Camillus seu nous dus. Vea dabòt. (Els von).

4. Scena.

Laban ed Aser.

Laban. Nò Aser! Nò! Varda chest banchett è preparo per tè. Persvadet, tg'en bab, igl cal ordinescha ena festa ed anveida tots igls

paraints per far a tè plascheir, vot betg mal a tè; e te volt disgustar en tal bab, en schi venerabel vigl? O, schi te savessas cant fitg tgi chel om vign stimo gliunsch gliunsch anturn. — A Jerusalem ins dovrà angal numnar Eleazar per designier igl rètg digls galantomens. La sia firma giolda en renomé extraordinari. Ma dei a mè! Tgé speras te de cattar [p. 169] miglier da gliuns da cò? Deiam! Varda! Ia ma saint ventirevel mintg'(e da)[eda], tg'ia vign cò. Cò catt ia pasch e pôss; cò less ia star adegna. E te, tgi te pudessas esser ventirevel per tia antira (teva) [veta]. Ast propa ta resovia ded eir davent? Partgé raspondas te betg? Dei a mè, partgé te volt betg star plé cun ties bab? Tgé ò el fatg a tè? Plaigl a tè forsa betg plé de star a Lidda? Bung, schi sast te neir cun mè a Jerusalem, a Joppe. Ties bab è da chegl fitg cuntaint. Plai che[g]l betg a tè?

Aser. Na, a Babilonia vigl ia eir.

Laban. A Babilonia!

Aser. Lò spetgan mè onours, plascheirs e retgezzas, las calas Jerusalem e Joppe e tots martgeas della Palestina ansemens son betg dar a mè.

Laban. Ma a Babilonia ist te tottalmaintg ester.

Aser. Lò va ia ameis e protectours. Chels dervan a mè la porta tar tottas retgezzas ed onours.

Laban. Te ta semgias, tger Aser. Creist te forsa, tgi a Babilonia corra igl or per la veias?

Aser. Na, el corra betg per las veias. Ma tgé vala pi bler, en po d'or u bungs e pussants ameis e protectours, tgi fon mè aneunaschaint cun las pi noblas e retgas familias, gëa, parfign culla tgesa roiala.

Laban. Chels bungs e pussants ameis de Babilonia less ia gugent canoscher. Varda seu igls mies tgavels grischs e partratga, tg'ia tschartscha ord lunga experientscha fatga. A Babilonia èn igls Ebrears maliyas e chintos navot. Mintga Ebrear stò lò sa zuppar u desimular igl sies origen. A Babilonia cattas te pitost la sclavareia tgi libertad e la furtegna. U cu sast te, tgi te creist an en sulet veir Dia, sperar ensatgé da bung d'en martgea, tgi è sfundro an l'idolatria, tgi assegia cun sprez infernal igl Dia digls noss babungs.

Aser. Sch'ia va ma resovia ded eir a Babilonia, schi sa ia partgé. Ia sa, tgé tgi fatsch. Ia canosch persungas de Babilonia, va tschartschea cun chellas, va piglia las mias informaziungs, ed alla finala sung ia nign unfant plé.

Laban. Te ist nign unfant plé; ma dantant crei ia d'aveir pi blera experientscha tgi te. Ia va viagia igl mond e canosch chel. Ia va amprandia de betg creir a tots chels, tgi sa dacleran pigls noss ameis, cunzont alloura betg, cura tgi chels ampurmettan bler.

[p. 170] *Aser.* Tgi sò scumandar a mè de far en' amprova ? Vògl betg, schi sa ia la veia de turnar anavos. Ia va nigna tema, tgi geia betg.
Laban (vasond neir Camillus). O, cò vign ties frar Camillus.

5. Scena.

Aser, Laban e Camillus.

Camillus. Tger frar, volt te veiramaintg lascher nous tots ainten la dolour e promover la mort digl noss tger bab ?

Aser. Superb ! Duessan damai rastar tots a tgesa scu las glioirs ainten las sias tangas ? Duess ia passar igls pi bels onns della mia veta cò tranter catter miraglias cullas meirs ed igls rats ? Ia sung ossa maioren e sa tgé tgi va da far.

Camillus. Ma ia stung er a tgesa e ma saint zont ventirevel ded esser, scu tgi sung. Ia savess betg giavischier miglier.

Aser. Gea, parchegl tgi te ast nigns sentimaints generous e carezzas betg la libertad.

Camillus. Ia carezz la libertad ; ma ia carezz er la pasch ed igl bagnstar della familia.

Laban. Bagn damai, schi te volt bandunar chests catter meirs, schi ast te ena bela occasiung de far chegl ; ma partgé tanta prescha ? Partgé leir an totta rabgia e furia fugeir, scu chegl tg' ins fui ôr d' ena tgesa, tgi è segl procint de sfratger ansemien ?

Aser. Parchegl tg' ia va ossa ena bun'occasiung.

Camillus. Gea, te ast ena bun'occasiung ded eir cun de chels, tgi te canoschas betg, ded eir ancounter alla tia ruigna.

Aser. Aba ! Ia canosch fitg bagn igls mies ameis. Chels òn do provas avonda, tg' els s'intaresseschan per mè.

Camillus. Gea, cun igls pleds.

Aser. Igls omens de cor e caracter òn betg angal pleds, ma ovras.

Camillus. Ah, igl bung cor, igl cor generous de Mamuka. Te creist, tg' els vegian en bung cor, chels misirabels g-lisners ; ma igl bung cor de chels, tgi carezzan tè veiramaintg e tgi cunseglian per ties bagn, chel veist te betg. Laban chegl è en om de cor e de caracter. Chel dei a tè la verdat. Ia crei er ded aveir tant cor per tè scu chels vagabonds, tgi nign sò, da [p. 171] nonder tg' els vignan, e noua tg' els von. Te sast, cura tg' ia sung davento maioren, ins ògl fatg nigna festa solempna. Va ia parchegl forsa gia anparmali ? Anzi, ia mez va contribuia lotiers, senachegl tgi la tia festa vigna celebrada cun totta pompa pussebla. Ia va pusto igls musicants de Sichem e dus cuschiniers digl amprem hotel de Jerusalem ; ia va cumpro igl vadel, igls pulasters ed igls fegns vegns della Grezia e

chegl tot per carezza ancunter tè e per gudagner igl ties cor, la tia amour per la tgesa paterna.

Aser. Ia angraztg a tè persiva . . . . ma . . . .

Camillus. Tgé monta chel ma? Egl forsa betg, scu ia va detg. Igls bungs cors cattas te cò an tgesa teia e betg chior aint igl gôt e chigiu dasper la riva della mar; e noss bab, chel amabel e venerabel vigl, ò el forsa betg cor per tè? Ast te betg via las larmas, tg'el ò spons chels deis. Varda, cò vign el. Vò ancunter ad el, consolescha chel bung bab e dei ad el finalmaintg chel pled, tgi sulet pò consolar el!

6. Scena.

Aser, Laban, Camillus, Eleazar e Jabel.

Eleazar. Ist cò igl mies tger Aser? Ist cò? Ia va tschartgea tè per tot la tgesa anturn; partgé ia leva anc at salidar, anc anbratscher tè en'eda avant la tia partenza e deir a tè, schi te volt absolutamaintg esser ia: „Dia at pertgira“.

Laban. Na Eleazar, Aser vò betg davent.

Camillus. Fiss chegl veir!

Eleazar. Aser vò betg? E chegl veir, tger Laban? Ist te damai finalmaintg ia an tatez, saintas te finalmaintg compassiung cun tè e cun mè? Tgé deist te Aser? Tschantscha, consolescha mè!

Aser. Ia va betg detg, tg'ia geia betg.

Laban. Ma te vignst a suandar igl noss supplitgier.

Aser. Sch'ia savess e pudess . . . .

Eleazar. Schi te savessas? Cu sast te chegl betg? Dapendigl forsa betg da tè ded eir u de star? Tgi pò sfurzar tè de bandunar la tia tgesa paterna?

[p. 172] *Aser.* Nign sforza mè, ma sch'ia vign, schi fatsch ia angal adiever d'en dretg, igl cal nign sò piglier a mè, digl dretg de libertad.

Eleazar. Ist te damai en sclav cò an tgesa de ties bab? Tgi è bagn pi liber tg'igl fegl digl patrung, agl cal manca navot, agl cal tots servan cun affecziung e reverenza? Ah, te creist de cattar pi gronda libertad tagls ties ameis, pover Aser. Partratga, tgi la sfarfatga libertad è nigna libertad, e tgi dat nigna mendra sclavareia, tgi veiver sainza observar nignas leschas, veiver scu sclav dellas sias passiungas.

Aser. Calé en'eda cugls voss predas! Fatsch ia mal, tant mender per mè. Ia va ampurmess e sa absolutamaintg betg tschassar plé; ia va do igl mies pled, e chel è irrevocabel.

Eleazar. Tot è revocabel sen chest mond; ins dovra angal leir. Chigiu dasper la riva spetgan esters sen tè; chels son bagn eir sainza tè;

ma cò spetgan ameis e paraints sen tè, tgi èn nias apostà per tè. An pacas ouras peggia la gastareia la sia antschatta. O, tgi navot possa disturbar la sontga legreia! Tger Aser, stò cò cun ties bab e cun ties frar, tgi vottan giò schi bagn e tè. Igl mies fegl, te vignst ad esser pi ventirevel tgi chegl, tgi te creist, schi te ta resolvias de star cò. — Pon las mias larmas e las mias supplicas betg muentar tè? Bagn damai, t'imaginescha de santeir chest mument la vousch de tia mamma. „Aser, igl mies tiger Aser, betg bandunga ties bab; betg fò ancunter ad el; caschunescha angal betg ad el en tal displascheir“.

Aser (sbassa il tgea e bragia).

Eleazar. Bragias igl mies fegl? (ambratscha el). Igl mies Dia, ia angraztg a tè. Te ast exaudia las mias flevlas oraziungs. Aser bandunga betg la tgesa paterna. Las sias larmas èn per mè la pi sira garanzeia. Varda Aser, ia va fatg far en nov vistgia a tè per chesta festa. Jabel vò per el. Te Camillus vò e cloma tots igls serviants. Te Laban fò neir igls musicants, ed ia vign giu tar igls giasts per purtar ad els la legrevla nova. (Jabel, Camillus, Laban ed Eleazar von.)

Aser (suonda els varsacants pass e sa ferma). Tgé va ia fatg? Ia va damai ma laschea surplidat e va ampurmess de star, schibagn tg'ia va do igl mies pled a Mamuka. — Rastar a Lidda. — Partgé contristar chel venerabel tgea grisch. Tgé fortuna savess ia spitzier, sch'ia partiss culla smaladicziung de mies [p. 173] bab? E tuttegna sung ia sto fivel — e Mamuka; tge vign Mamuka a deir? El sò deir, tge tg'el vot. Ia va ossa ampurmess de star a Lidda, e vi mintigneir igl mies pled. Chesta notg u segl pi tard dumang parta el, ed è el en'eda ord igls mies igls, schi sung ia ru(s)asevel. Ma i aucrecha a mè zont fitg de perder en tal schi bun amei.

7. Scena.

Aser e Jona.

Jona. Signour Aser, ia va d'admetter a vous en saleid da part de Mamuka. El è sto cò ed ò do a mè chest biglet culla supplica de rametter chel pi spert pussebel ainten igls voss mangs.

Aser. Chel biglet ed igl sies saleid gidan navot plé.

Jona. Cu dumai?

Aser. Mies bab ò ruia, bargia e supplitgia schidei . . . .

Jona. Cu? Tgé schez? Egl propa veir?

Aser. Nous lagn dantant vurdar, tge tgi Mamuka screiva (ligia). „Ins ò ordino ena scongiuraziung ancunter tè. Dò bagn adatg! Camillus è igl ties traditour. La gastareia è en anschign u ena trapla. Accepteschas te chella, schi vignst te vandia scu sclav a Laban. Nous spitgag n tè

chesta seira agl lia solit. Ta ragordat, tgi te ast angiro: ameis anfignen la mort.
Mamuka.“

Jona. La tgosa è seriousa, signour patrung.

Aser. Gl'è veir, ia va giro a Mamuka, a Zekur ed ad Arfanez.

Jona. Stupent! Ed ossa lez vous romper igl angiramaint?

Aser. Aber meis bab . . . .

Jona. Ed eir sotsour seu unfrenda d'en tradimaint? Neir vandia a Laban?

Aser. Ia va ampurmess a mies bab — chegl vot deir, ia va betg veiramaintg ampurmess; igl mies flevel cor ò tradia mè, ed ossa . . . .

Jona. Ed ossa stuez vous az resolver. U tgi nous ischan omens, u tgi nous ischan mattatschs. Igl taimp è urgent. Mintga retard pudess esser fatal. Carazzez vous la libertad e la veira [p. 174] fortuna, sch'ègl ossa betg las ouras de patertger veand. — Alla finala è Babilonia betg òr digl mond. Plaigl, schi stainsa nous lò; plaigl betg, schi cunaschainsa nous la veia de turnar a tgesa. La vossa tgesa paterna stat cò eira. Chella fui betg. Ma schi vous laschez ossa parteir la caravana e cun chella la cumpagneia de tals schi bungs e tgers ameis, schi vignogl mai plé a sa porscher ena sumiglianta, favorevla occasiung.

Aser. Te taintas mè Jona. Te fast baluccar igls mies propests. O, ia sung tot agito e confus.

Jona. Tadlè, signour Aser!

Aser. Lascha mè cun pôss! Er te turmiantas mè.

Jona. Ia tschantsch per voss bagn.

Aser. Tgé, per mies bagn? Canoschas te er mies bagn?

Jona. De parteir e chegl segl mument.

Aser. Parteir? E te cunsglessas a mè de fugeir?

Jona. Mai plé de fugeir; ma per betg puspè incontrar incaps, convignogl ded eir zuppadamaintg ord tgesa, senachegl tgi nign observa nous.

Aser. Na, oz part ia betg! Vò e dei a Mamuka, tg'ia seia impidia de far igl viada a Babilonia cun el.

Jona. Ja? Veh a mè, sch'ia ma preschantess sulet avant Mamuka! Ni! Nous lagn eir ansemen, lagn persvader el de spitgier culla partenza. Sch'el vot bagn a vous, schi vign el er a corresponder agl voss giavisch.

Aser. Ma igls mies am tschertgan alloura.

Jona. An ena mesoura ischans puspè anavos.

Aser. Aber schi . . . (davos las collissas sunga la musica).

Jona. Igls musicants reivan. Dabôt! Sch'els ans traplan, schi vò igl noss plan an navot. Curasch, signour Aser! Nous giagn giu per chesta stgela giun curtgign.

Aser. Pover mè! Tgi cunseglia a mè. Ia vign; ma nous faschagn spert e turnagn. O, tg'ia vess mai — — — — — (Jona peglia Aser per en bratsch e teira chel siva el.)

8. Scena.

Eleazar, Laban e Camillus, giasts e musicians.

Eleazar. Ni! Antrè, igls mies tgers ameis, tot alla bunga sainza saramonas! Cant bungs ischas vous stos d'acceptar la [p. 175] mia invitaziung. Ia sung veiramaintg led e consolo d'avoir vous tots cò a meisa cun mè. Piglè plaz!

Laban. E noua è Aser?

Eleazar. Aser vign ad esser cun Jabel, igl cal teira aint ad el igl nov vistgia. Nous spitgagn cò segl rètg della festa.

Laban. Chella demonstraziung vign sainza dubi a purtar bungs fretgs.

Eleazar. Vous Raguel niz cò. Camillus, dei agl bung Gisep ded eir pi ansé . . . lò . . . lò, dasper Achior.

9. Scena.

Igl soura. *Jabel* (cugl vistgia ded Aser).

Jabel. Cò porta ia igl nov vistgia per Aser.

Eleazar. Ed Aser?

Jabel. È el betg cò?

Eleazar. Cu? Era el betg cun tè?

Laban. Nous vagn laschea el cò ainten chesta sala.

Eleazar. Noua vign el bagn ad esser ia?

Camillus. Ia vi eir a tschartger el. (Camillus vò e turna.)

Eleazar. Trest! Vò er te Jabel. Teira aint ad el igl nov vistgia e nì dabot! Nous savagn betg far spitgier pi dei igls noss giasts.

Jabel (vò e turna).

Eleazar. Igl mies Dia, allontanescha digl ties serviaint ena nova disgraztga.

Laban. Prubabel ègl ena malanligentscha. El tschertga Jabel.

Eleazar. Viglia Dia, tgi seia ena malanligentscha, aber ia sung malruasevel. Tgi sò, tgé tg'el peglia anc a mang.

Camillus. Bab, bab, en pled! Aser è betg an tgesa.

Eleazar. Aser è betg an tgesa? Noua è el ia? (cloma dadot). Aser, igl mies Aser! (tots s'aproximeschan ad el.)

Camillus. Tgi sò, noua tg'el è ia? Ins ò via giond el giuador cun Jona.

Eleazar. Cun Jona? O, igl traditour digl mies fegl!

Jabel. Dus tgavals stavan parageas dasper la gena digl curtgign e cun chels . . .

[p. 176] *Laban.* An tgé direcziung en els ias?

Camillus. Forsa cunter igl gôt?

Jabel. Gea, gist sen chel mang.

Eleazar. O, svanteira sur svanteira. Igl mies Aser è pèrs. O, ia disgraztgea bab! (bragia).

Laban. Pèrs, partgé?

Eleazar. Mamuka e Jona èn igls assassigns digl mies fegl. O, Dia digls mies babungs, e te ast betg impidia chegl? Na, na, ia vi betg ma lamentar ancunter tè, igl mies bung Dia. Te ast do a mè igl mies Aser, te ast piglia el a mè; igl ties nom seja ludo e banadia. (El sa metta an schanuglias e fò oraziung).

Laban. Pover amei!

Camillus. Carissim bab!

Eleazar (sa dulzond). Igl Signer ò inspiro curasch a mè. Nous lagn anc far en'amprova. I vign ad esser la davosa. Igls mies ameis, pardunè, ia veva anvido vous per far festa cun mè, ed ossa ischas vous aspectatours della pi gronda dolour, pardunè a mè! Nussigner viglia banadeir vous tots e tgirar vous de sumigliantas disgraztgas. Camillus, Laban e Jabel, nous lagn eir. Ia canosch chel lia infam, noua tgi Mamuka tigna las sias conferenzas. Lò sung ia sir de cattar Aser. Ia vi tschartger el, pardunar ad el igl sies malfatg, e la forza della carezza paterna vign a triumfar. Igł mies cor dei chegl a mè. Ni cun mè! (tots von.)

10. Scena.

(En plaz aint igl gôt seu aint igl I act.)

Aser, Mamuka, Jona, Zekur, Arfanex ed oters ameis.

(Avant tgi la tenda sa derva, saint'ins ena terribla risada.)

Mamuka (beffagiond). Ha — ha! Volt puspè turnar anavos tagl vigil?

Aser. Angal parchegl tg'els spetgan sen mè, e parchegl tg'ia va ampurmess.

Mamuka. Te ast ampurmess a nous avant tgi a ties bab. Na, na, Aser bandunga betg nous (ambratscha Aser). Ma dei sinceramente, ò igl vigil paea te?

[p. 177] *Aser.* Chindesch mella talents d'or creschan betg seu las ttaglias.

Mamuka. Ma te duevas far dar en credit sella banca de Joppe. Lò ò ties bab deponia en mez milliung.

Aser, Sa bagu! Ma cheis deis ègl sto ena cuntuada battaglia.

Mamuka. Ma igls daners vignan, crei a mè; nous tarmattagnu Jona tar ties bab culla declaranza, tg'el duess anc chesta notg tarmetter igls daners, dantant tignainsa nous igl noss banchett an tgesa de Zekur. La gastareia è samtgeda, e zvar survignet te cò ensatgè pi delicat tgi las boglias e masteiras d'Eleazar.

Zekur. Viva Aser!

Aser. Viva Mamuka ed igls mies miglers ameis e manaders tras las burascas de chesta veta!

Totts. Viva, viva! (els reian e cantan.)

Mamuka (vurdond anturn). Cò vign ensatgi. Ha, igl vigl.

11. Scena.

Aser, Mamuka, Jona, Zekur, Arfanex, Eleazar, Camillus, Laban e Jabel.

Eleazar. Igl mies fegl, igl mies fegl! Noua ist te? Partgé ist te fugia?

Mamuka. Tgi ist te? Tge volt te cò? Te vigl angurgnia!

Eleazar. Ia, tgi tg'ia sung? Pitost less ia dumandar a tè, tgi tgi te ist, te tg'angolas a mè igl mies Aser mettas ainten la pi gronda consternaziung en pover bab de familia.

Mamuka. Nign ò angulo Aser. El vign cun nous, parchegl tg'el vot neir. El è liber e sò far chegl, tg'el vot. En tirang è chel, tgi vot impideir en gioven maioren de far la sia fortuna.

Laban. Ena bela libertad predgias te Mamuka, ena libertad, seu chegl tgi Lucifèr ò pradgea agls anghels an parveis, e seu la zerpa ò pradgea ad Eva.

Eleazar. La tia iglida, igl ties tschantscher, igla ties giests fon a mè sgarschour. Tgé disgraztga per Aser e per l'antira familia, tgi te ist nia an nossa tgesa. Aser! Aser turna po anavos, schidei seu gl'è taimp, turna ainten la bratscha de ties bab, schigliò vast de ancunter alla tia ruigna.

[p. 178] *Aser.* La vign a Babilonia, e navot è plé agl cass de tigneir mè anavos.

Mamuka. Bravo! Bravo Aser! Te ast raspondia an andretg sen las insultas, tgi ties bab e Laban òn sa lubia ancunter mè.

Eleazar (vo encounter Aser e vot ambratscher el). Aser, Aser! Vegias giò compassiung cugl ties vigl bab.

Aser (sa dosta e sa lascha betg ambratscher). Gl'è ossa mengia tard. Tarmetta a mè igls mies chindesch mella talents d'or. Ia vi la mia ierta.

Eleazar. Ia vi tarmetter à tè tot; ma ratscheva anc digl ties combriia bab igl davos bitsch. (El vot danovamaintg ambratscher Aser.)

Aser. Gi' è adumbatten. Te survantschas betg plé mè. Vò davent! (sa statgond dagl bab, dat el a chel en stompel, tg'el croda per tera). Veh a mè! Tgé va ia pomai fatg! (Mamuka ed igls sies ameis reian).

Camillus. O sgarschevel!

Laban. O te mal gartagea fegl!

Eleazar (leva sé cun fadeia, gido da Laban e Camillus). Uscheia trattenchesas te ties bab? Na, chegl spitgiva ia betg da tè. Vò, vò cugls ties tgers ameis. Vò! Igl ties vigil bab smaladescha betg tè. Na, Nussigner tgira mè d'en tal act; ma igls mies mangs sa ia er betg dulzar per banadeir tè. Igl Dia d'Israel vign a far vandetga per mè; ia per mamez pardung a tè.

(La tenda croda.)

III. Act.

Bibilonia.

1. Scena.

Aser ed en sclav.

Aser (antrescha tot altero). Sclav, vò e cloma segl mument Mamuka!

[p. 179] *Sclav.* Mamuka? Chel è passo avant pacs muments cò dasperas vé.

Aser. Ia sung sasa de correr per chel martgea anturn. Tot, tgi tg'ia dumond, dei: Mamuka era betg dadei cò; gist ossa va ia via el! Vò e tschertga el! Dei, tg'ia spetga cò sen el.

Sclav. Ha! Vous vez prubabel puspè giuia totta notg.

Aser (irito). Tschantscha betg de gi, schiglio survignas te la bastunada. Fò dabòt e vò per Mamuka!

Sclav. Per tscherts ranvers gess ia betg en pass; ma per en fegl pùrs, seu chegl tgi vous ischas, ma laschess ia bastunar disch gedas an dé. (Tar sasez). Chel ò ensatgè serious ved sasez (vò).

Aser (sa tschantond sen ena soptga). Fegl pùrs, gea fegl pùrs, giuder, bavader, sfarlatader! Tgi vigu bagn a liberar mè ôr da chest abiss. E schi Mamuka s'interassescha betg per mè? O, alloura sung ia pùrs, pùrs sainza remischung. O, Mamuka! Te ist per mè en misteri; plé tg'ia stebtg té, e manc tg'ia canosch tè. Gugent fugiss ia da tè; ma ena forza zuppada rainta mè ved tè. Ia odiesch ed abominesch tè, e tuttegna ma fatsch ia igl ties sclav. En mument ist te bung e generous, e l'oter mument ist te en crudevel tirang. O, sch'ia vess mai cunaschia tè!

2. Scena.

Aser, Zekur ed Arfanex, pi tard Mamuka.

Zekur. B-s-s-s-t, varda lò, noua tg' el è.

Arfanex. Igl noss amei partratga siva las bunas fatschendas, tg' el ò fatg.

Zekur. Bunas fatschendas! — El ò pèrs igl davos centim digls sies 15 mella talents.

Arfanex (riond). Ha, nous vagn splimo el seu en pulschagn, tg' è gist cuo ôr.

Zekur. El è tot verd della rabgia.

Arfanex. E della fom . . . ha, ha!

Aser (observond igls sies dus ameis). *Zekur, Arfanez.*

Zekur. Tgé volt te?

Aser. Vez betg via Mamuka?

Arfanex. Jerseira va ia via el.

[p. 180] *Aser.* Ma da pac mument er' èl cò allas termas.

Arfanex. Te vast an errorr, tger amei; Mamuka è partia chesta notg da Babilonia.

Aser. Partia?

Arfanex. Ed è ia a Stesifonza.

Aser. Veh a mè! El è partia. Savez vous chegl per franc?

Arfanex. Ia mez va via giond el ôr della porta d'Alexander. El era a tgavagl.

Aser. Pussebel? Ia sung damai ruino.

Zekur. Ruino? Partgé? Ast te da basigns de Mamuka per far la tia furtegna?

Aser. Na, per la mia furtegna fissigl sto migler, tg'ia vess mai cunaschia el; ma segl punct, tg'ia ma catt oss, sa ia betg esser sainza el . . . Nous vagn tscherts affars ansemens.

Arfanex. Agl fegl d'Eleazar manchigl betg ameis; tschents sast te veir.

Aser. Ameis, gea, bels ameis. Dei traditours e betg ameis. Cura tg'ia sung nia da Lidda, curriavan tots siva mè, parchegl tg'els vasevan, tg'ia veva daners ed era generous; ma ossa, tgi angiona mè, tgi angola da mè, tgi rei ôr e fò beffas cun mè.

Zekur. Chegl è adegna usché, disgraztgea Ebrear. Chels tgi faschevan la curt a tè all'abundanza, fuijan tè seu en leprous an taimp de misergia.

Arfanex. Pacs ameis, e sa fidar de nign!

Zekur. Schigliò ins perdigl daners ed onour.

Aser. Stupents ed excellents cunsegls, ma en po mengia tard, igls mies ameis. Vous vessas savia dar chels a mè, cura tgi vous nivas tar las mias gastareias. Ossa sa ia pac tgé far cun chels. Lez vous sa mussar scu veirs ameis e betg angal scu cunsigliders?

Zekur. Nous tgapign tè. Te ast antras la tia schlascheda veta sfarlato igls ties daners, ed ossa duessan nous gidar tè ord la boglia.

Arfanex. Ast forsa basigns d'ensastgé?

Zekur. Tschantscha, tger amei!

Aser. Basigns — atgnamaintg betg; partgé ia spètg sen ena gronda somma daners, tgi duess chels deis rivar; ma schi vous savessas amprestar a mè pigl mument tschuncanta sichels?

Arfanex. E tgé volt te far cun chels?

[p. 181] *Aser.* Igl mies cor am dei, tg' ia savess cun chels gudagner igl amprem prema ainten la lotteria. Anfignen ossa è la fortuna stada cuntrara a mè; ma dacodanvè vign ella ad esser a mè favorevla.

Arfanex. Nous lagn sperar, ed ia auguresch chegl a tè da tot cor. Anzi er ia saint, scu igl vent della fortuna zofla ancunter mè. Tgé manegias Zekur?

Zekur. Er ia saint chel madem vent.

Arfanex. Bagn damai, schi lainsa nous far en gi. Sen bungsaver Aser!

Zekur. E fò en' eda giudezza.

Arfanex. E ta pertgirat digls ameis! (vò.)

Zekur. Buna fortuna! (vò.)

Aser (sulet). Ha! Igls valanavot! Els sneian a mè tschuncanta sichels, siva tg' els òu laguto mellas e mellas da mè. Chels malangraztgevels. Gea, els fon anc beffas cun mè. Er Mamuka bandunga mè agl mument digl pi grond basigns. (Mamuka antrescha sainza esser observe d'Aser.) Tar tgi duess ia ma volver? Igls ameis fuijan e fon spiras beffas cun mè; igls creditours èn a mè segl des. Ia sung ruino; ia sung pèrs. (observond Mamuka). Te cò? Eras betg partia?

Mamuku (cun iglida sprezzonta). Aha! Ist cò?

Aser. Pir mengia, e zvar an l'extrema misergia.

Mamuka. Chegl legra mè.

Aser. Ma te ist la mia speranza.

Mamuka (cun beffa). Betg adegna.

Aser. Mamuka, misericordia! Salva mè! Te sulet sast e post far chegl.

Mamuka. Ia duess spindrar tè? Da tgé?

Aser. Dalla disonour, dagl abiss, au igl cal ia stung per erudar.

Mamuka. Las solitas lamentaschungs d'en fegl pèrs; ia sung oss sasa de tè.

Aser. Anc chesta geda. Angal chesta suletta geda anc dò a mè disch minas, ed ia vi render a tè igl dobel, ia garantesch.

Mamuka. Te volt dar a mè ena garanzeia segl navot, tgi te possedas. Forsa segl palaz de Sichem, tgi te ast pèrs ier tras igl gi?

Aser. Sast te schon chegl?

[p. 182] *Mamuka.* Gea, ia sa er, tgi te possedas preschaintamaintg mianc en quattrin plé. Te ast lia far amprestar daners Achior, Belcana, Gaior e vaintg oters; ma tots vottan saveir navot de neir an agid ad en giuider, bavader e sfarlatader. Te, igl fegl d'Eleazar, ist davento en murdia. Te dumondas l'almosna, e chels, tgi òn laguto las tias retgezzas, at sueian ossa parfign ena butgeda d' pang.

Aser. Veir! Pir mengia veir!

Mamuka. Sainza tgesa e daners, persequito dagls ties creditours, ast te aint igl extrem basig[n]s, parfign impegnia la vistgadeira, tgi te portas. Dumang vignigl a dumandar chella a tè, e te vignst a ta cattar niv sen la sulada de Babilonia, e sast tigneir vanal la tia pel, igls ties tgavels e la tia fom.

Aser. Te sast damai tot. Te canoschas l'antira extensiung della mia barvogna. Per amour de Dia, vea an agid a mè. Ia sa ma fidar sen nign plé oter tgi sen tè. Seias generous e liberescha mè dalla parpetna disonour e barvogna.

Mamuka. Ia? Tgé sa ia far per tè? Te ast giò en bab, tgi posseda milliungs. Tarmetta en pòt tar el, ed el vign at tarmetter plé, tgi chegl te dovrás.

Aser. Ha, crudevel! Te fast anc beffas cun mè, siva tgi te ast rifo mè cun fozas ampurmischungs davent da mies bab?

Mamuka. Gidia! Peglia anavos chegl, tgi te ast detg!

Aser. E te mantigna chegl, tgi te ast ampurmess.

Mamuka. Te davaintas garmadi. O la svanteira betg anc migliuro igl ties losch caracter? Bagu damai, schi duess igl fist de Babilonia supleir chegl, tgi la misergia ò laschea mantger.

Aser. Pardunga ad en disgratzgea, . . . e gida, gida mè!

Mamuka. Ia va giò fatg mengia bler per tè. Ia va adegna cunsiglia a tè la onestadat, la retratgadat, spargnousadat e la luvrousadat; ma te ast betg tedlo sen mè.

Aser. Tgé? Te raschungas de onestadat, de bunas admuniziungs e dutregnas, tgi te ast dò a mè? Tals pleds duessan arder sen ties lefs.

Mamuka. Manegias te, tg' ia mapeglia aint per ena carogna d'en

gidia, tgi dovrà anc la bucca ancounter mè? Na! na! Schi tup è Mamuka betg. Vò alla maloura!

Aser. Na, na, betg bandunga mè!

Mamuka. E te insultescha betg plé mè!

Aser. Ia sunz en pover ruino carstgang.

[p. 183] *Mamuka* (pigliond Aser per en bratsch). Confessa, tgi te vegias calumnia mè!

Aser. Ia confess.

Mamuka. Tg' ia vigia adegna musso a tè ded esser onest etc.

Aser. Gea, adegna.

Mamuka. Tgi te seias en malangraztgevel (sforza Aser de sa metter an schanuglias).

Aser. Pir mengia! Ma te dò a mè daners! Ia roi, ia scongiuresch tè; dò a mè daners!

Mamuka. Ha, finalmaintg stast te losch gidia an schanuglias avant igls mies peis. Gl' è rivo igl dé, noua tgi te ta storschas avant mè seu en pover verm della tera. Sbassa igl ties tgea, te losch gidia! Sbassa el anfignen giu sen la tera!

Aser (sbassa il tgea anfignen giumez). Tgé umiliaziung'

Mamuka. Ed ossa, tgi te ast aduro mè, fast te chegl, tg' ia vi, e tot seu ia vi. Ast tgapia? Ed ia vi dar a tè daners, tant seu te volt. Ta dolza, suonda mè e te vignst a veir!

Aser (stat sé tot confus e suonda Mamuka).

3. Scena.

(An mez la tribuna ena statua de Molok.)

Kurkan, Bleserib, (pi tard) Mamuka cun Aser.

Kurkan. Mamuka è sto cò ed ò fatg a saveir, tg' el magna oz tar nous en gioven gidia d' ena nobla tgesa de Lidda.

Bleserib. En gioven gidia? Gl' è pac da sa fidar digls gidas.

Kurkan. Ma de Mamuka savainsa nous ans fidar. El ò gudagnea pi blers pigl cult de Molok, tgi tots igls oters agents. Antras el vignan antiras rotschas valarous e bels giovens au chest taimpel e portan las sias unfrendas a Molok e s'uneschan cugls fegls della glisch.

Bleserib. U migler detg — cugls fegls della stgiradetna.

Kurkan. Te sast, per nous è la glisch stgiradetna, e la stgiradetna è glisch. Ins stò tgapeir l' egn l' oter.

Mamuka (antrond cun Aser, tgi ò liia sé igls igls). Molok è la glisch.

Kurkan. Mort agls sies inameis!

[p. 184] *Mamuka* (manond per en mang Aser). Curasch! Anc en pêr pass, e nous ischan an igl lia.

Aser. Ma noua magnas te mè?

Mamuka (el peggia giu igl faziel).

Aser (sfruschond igls igls). Veh a mè! Noua sung ia? Tgé lia e tgé maletg è chegl?

Mamuka. Vegias nigna tema! Ia va detg a tè, tgi te stoptgas aveir curasch. Anfiguen adacò ast te er musso curasch avonda, ed ossa tgi nous ischan prest alla fegn della nostra interresa . . . .

Aser. Ma ia tgapesch betg.

Mamuka. Ia vi explitgier a tè tot. Nous ischan cò ainten la mina d'or. Te dovrás deir angal en pled, e te survignas tant or, seu te volt.

Aser. Ma noua è chel or? Ia vei nign.

Mamuka. Spetga! Te ist anc en profan; ma an en pitschen mument vignst te a veir tot. Schon a Lidda va ia ampurmess a tè, tg'ia vigna a manar tè ainten la curt de Salmanasser, noua tgi vigna betg a mantger a tè onours, plascheirs e tot chegl, tgi fò ventirevla la veta digl carstgang.

Aser. Ma te ist betg sto da pled.

Mamuka. Parchegl tgi te, ni criv, ni cotg gidia, ist adegna sto stino e cuntrara agl mies vuleir. Ma damai tgi la disgraztga ò ossa fatg far tè giudezza, schi sung ia agl cass de satisfar agls ties giavischs. Te sast finalmaintg antrar ainten la curt digl rètg e seser a meisa cun el. Ma ins reiva betg ainten igl palaz sainza passar per chest lia. Chegl è la veia, tgi magna tar retgezza, dignitads ed onours. Da cò ins partigl u grond u mort.

Aser. Te fast a mè tema e sgarschour.

Mamuka. Stò ferm! Te ist aint igl sanctuari de Molok. Igls suanders de Molok èn igls fegls della glisch. Tot chegl, tgi circumdeschate, è glisch. Plé tgi te t' aproximeschas a Molok, e plé tgi te suondas alla glisch. La veia è lunga. Set tschertgels illuminos inditgeschan las staziungs. Te ta cattas alla fegn digl amprem tschertgel illuminio; surpassa chel cun franchise e curascha virila, e per paia survignas te or an abundanza. Igl sagond tschertgel è legreia, igl terz sabientscha, igl cart libertad, igl chint, igl seisavel ed igl setavel vignst a canoscher pi tard. Chels èn nontgapibels pigl antaletg d'en profan.

[p. 185] *Aser.* Tgé ins dumondigl damai da mè?

Mamuka. Ad interim silenci ed obadentscha. Ist pront d'obadeir?

Aser. A tgi? Cu?

Mamuka. Volvat ancunter la levada, danonder la glisch vign. (El volva el). Uscheia; betg trembla, schi te volt betg neir tignia per en

tamaletg. (Davos las collissas vign sagiatto dus murters, e siva ins saintigl scadanar cadagnas.)

Aser. Tgé è chegl?

Mamuka. Navot. Chegl è Molok, tgi passa dasperas vé. Mettat an schanuglias ed adorescha el.

Aser. Adorar? Tgi?

Mamuka. Nignas saramonas! U tgi te adoreschas Molok, u tg' el patta igl tgametg aiut igl tgea a tè. (Ins saintigl scadanar cadagnas.) Ast via chel artg? Chegl è ena strola de Molok, ena bun'anzagna. El lubescha a tè de passar sur igl amprem tschertgel ôr.

Aser. Ma ia vi saveir igl amprem, tgré tg' ins giavischa da mè!

Mamuka. La tia resistenza gida navot. Aser, te ist betg plé liber. Varda, cò s'proximeschan giò igls dus candaliers da fer.

4. Scena.

Kurkan e Blesserib (cun dus candaliers), *Mamuka ed Aser.* (Davos las collissas ins saintigl igl cor viril, tgi canta coral.)

Molok, Molok, la ti pussanza
Vulainsa tots nous oz ludar.
O, digls mortals doltscha speranza,
Per tot ties lod dess resunar.

Kurkan. Profan! — Cò stast te segl our digl amprem tschertgel. Avant tgi far igl pass fatal, saptgas, tgi mintga tradimaint vign cò paea cugl sanc. — Cloma ossa cun ota vousch. Viva la glisch!

Aser (tramb blond). Viva la glisch!

Kurkan. Viva la libertad!

Aser. Viva la libertad! Ja siv.

[p. 186] *Kurkan.* Viva Molok!

Aser. Tgi è Molok!

Mamuka. Smaladiczung! Te disturbeschas igl ritus e stgiraintas la glisch.

Aser. Ma ia vi saveir, tgi tgi Molok è, avant tgi salidar el.

Mamuka. Obadescha, u tg' ia sfratg ansemen tè.

Kurkan. Curascha profan! Cò, peglia chel antschains.

Aser. Tgré duess ia far cun chegl?

Kurkan. Chel duessas te arder segl altar de Molok.

Aser. Ja sa betg, tgi tgi Molok è, ed ard er nign antschains. Laschè mè an libertad! Manè mè an l'aria; partgé ia stansch cò; ma noua vez mano mè? Uscheia ast te angano mè, Mamuka!

5. Scena.

Zekur, Arfanex, Kurkan, Blesserib, Mamuka ed Aser.

Zekur (da bass). Co è el, gea cò è el. El trembla scu en pultrung.
Arfanex. Curasch, Aser! Nous ischan cò, igls ties ameis.

Kurkan. La praschentscha de dus ameis duess inspirar curasch a tè. Zekur ed Arfanez èn giò passos sur igl cart tschertgel ôr.

Aser. Ma ia na vi passar nigns tschertgels. Ja vi bandunar chest lia.

Kurkan. Vous vez da far navot oter, tgi metter chest antschains segl altar de Molok, ed igl ritus è fitto.

Aser. Na, na, chegl vign ia mai a far. (Ins sainta en starmantous fracasch davos las collisas.)

Mamuka (sagliond an mez). Laschè star el, ameis! Molok ò tschantschea; el è en misirabel carstgang. — Molok sò navot, tgé far cun el. Basta, el è betg dègn de star an nossa cumpagneia. El prefarescha igls sies dabets e vot far amiceztga cullas cadagnas e cugl bastung digls sclavs. El è smaladia da Molok.

Tots. Smaladia da Molok! (Igl cor rapetta an profond bass). Smaladia da Molok!

[p. 187] *Mamuka.* Ia va fatg per el chegl, tg' ia va savia far scu amei. Ossa mareta el de neir sutarro veiv cò an chest lia sot igls peis de Molok.

Aser (sa metta an schanuglias). Misericordia! Misericordia!

Mamuka. Na, el duess veiver e purtar duront la sia antira veta la barvogna. He! Liè ad el igls igls e manèl anavos ainten la stgiradetna. (Zekur ed Arfanez fon scu Mamuka ò cumando.)

Blesserib. Ma avant duess el anc survagneir la memoria, tg' ins dat agl valanavot.

Kurkan. Gea, chegl è gist e duevel.

Mamuka. Umbreivas de Molok! (dues sclavs reivan armos cun fists.) A vous confeida ia chest misirabel. Tratèl cull' usitada buntad e mievladat e mussè ad el, tgé tgi chegl vot deir, disturbar igl ritus digl Dia della glisch.

Aser. Misericordia, misericordia! (ins sainta puspè ena terrible canera davos las collissas. Igls sclavs peglian e leian Aser e dantant, tg'els antschevan a fraslar el, croda la tenda.)